

Nr.393 din 28 decembrie 2023

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării
Regionale al Republicii Moldova
secretariat@midr.gov.md
sergiu.tabacaru@midr.gov.md

copie:
Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

Aviz

repetat la proiectul definitivat al hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare
(număr unic 783/MIDR/2023)

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat solicitarea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr. 19-6416 din 16.12.2023 de avizare repetată a proiectului definitivat de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (număr unic 783/MIDR/2023) [în continuare - proiectul].

CALM a analizat prevederile proiectului de lege prin prisma legislației în vigoare și a intereselor autorităților administrației publice locale, corelate cu interesele cetățeanului.

2. Legislația aplicabilă:

- Constituția Republicii Moldova;
- Codul civil;
- Codului administrativ;
- Legea privind administrația publică locală nr.436/2006;
- Legea nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova;
- Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă;
- Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402/2002;
- Legea nr. 160/ 2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător;
- Legea nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice;
- Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deținatizarea proprietății publice;
- Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare;
- Legea nr. 121/2018 cu privire la concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii;
- Legea cu privire la condominiu nr. 187/2022;

- Hotărârea Guvernului nr. 950/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în localitățile urbane și rurale;
- Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 355/2019;
- Regulamentul-cadru cu privire la indicatorii de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 356/2019;
- Regulamentul privind principiile de efectuare a investițiilor în sectorul de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 357/2019;
- Metodologia de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate, aprobată prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 489/2019.

3. Constatări principale:

3.1. Proiectul admite interferențe și chiar coliziuni legale în materie de competențe în domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, fără a le soluționa.

Articolul 4 (*Domeniile proprii de activitate ale autorităților publice locale*) alin. (1) lit. c) din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă, prevede că *pentru autoritățile publice locale de nivelul întâi se stabilesc următoarele domenii proprii de activitate: distribuirea apei potabile, construirea și întreținerea sistemelor de canalizare și de epurare a apelor utilizate și pluviale.*

Articolul 14 (*Competențele de bază ale consiliilor locale*) alin. (2) lit. j¹) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, prevede *pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi stabilite la art.4 al Legii privind descentralizarea administrativă, că consiliul local realizează următoarele competențe: decide delegarea competenței de aprobare a tarifelor la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică sau către asociațiile de dezvoltare intercomunitară, după caz.*

Articolul 15 alin. (2) lit. c) din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402/2002, prevede că: *„Autoritățile administrației publice locale au față de operatori următoarele drepturi: să se pronunțe asupra tarifelor propuse de operator”.*

Având în vedere că aceste competențe (prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare) sunt proprii APL de nivelul întâi, și intervenția în acestea (interferența competențelor) prezintă probleme de legalitate, poate și de constituționalitate, urmează a fi analizate și implementate opțiunile plauzibile care vor soluționa aceste interferențe și coliziuni legale.

3.2. Proiectul nu prevede o claritate în privința fondării și licențierii operatorilor regionali, precum și competențelor de aprobare a tarifelor de furnizare a serviciilor acestora, inclusiv persistă riscul de blocaje dintre autoritățile publice locale, operatori și ANRE.

3.3. Formularea unor norme este inacceptabilă, pe motiv că intră în coliziune cu normele legale: impune sarcini și competențe, fără a fi alocate resursele necesare (ex.:

asigurarea obligatorie de către APL în termen de 2 ani a furnizării/prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare; obligativitatea asigurării cu contoare, obligativitatea evidenței consumatorilor neconectați la serviciu).

3.4. Aspectele de încetare a valabilității, de eliberare/reperfectare a licențelor operatorilor și necorelarea acestora cu termenele contractelor de delegare a gestiunii sau de concesiune a serviciului public sunt de natură (prezintă riscuri majore) să afecteze cu imprevizibilitate prestarea serviciilor și poate afecta sustenabilitatea furnizării, iar implicit consumatorii, dar și autoritățile administrației publice locale.

4. Propuneri asupra proiectului.

Propunem modificări și completări la proiect, după cum urmează:

4.1. La Art. I pct. 3 (Articolul 5: se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Autoritățile administrației publice locale care au beneficiat de suportul Guvernului prin alocarea resurselor financiare în cadrul diferitor programe de finanțare a proiectelor de construcție/modernizare a sistemelor de alimentare cu apă și/sau de canalizare din contul bugetului de stat sau al proiectelor finanțate de partenerii de dezvoltare în baza unor acorduri semnate între Republica Moldova și aceștia sunt obligate să asigure delegarea serviciului **publice** de alimentare cu apă și de canalizare unui operator/operator regional titular de licență **existent**”) este necesară corectarea gramaticală a cuvântului „*publice*” (corect „*public*”) și excluderea cuvântului „*existent*” (în caz contrar, nu se vor putea contracta operatori/operatori regionali care vor obține licență ulterior).

4.2. La Art. I pct. 4 (*La articolul 7: litera j*) va avea următorul cuprins:

„*j*) aprobă tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă potabilă, tehnologică, de canalizare și de epurare a apelor uzate, pentru producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii, precum și pentru serviciile auxiliare, furnizate de titularii de licențe, determinate și justificate de operator în conformitate cu metodologiile aprobate de Agenție”) **menționăm că această normă intră în contradicție cu:**

- **art.14** (Competențele de bază ale consiliilor locale) **alin. (2) lit. j¹) din Legea nr. 436/2006**, care prevede: „Pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi stabilite la art.4 al Legii privind descentralizarea administrativă, **consiliul local realizează următoarele competențe: decide delegarea competenței de aprobare a tarifelor la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică sau către asociațiile de dezvoltare intercomunitară, după caz);**

- **art. 4** (Domeniile proprii de activitate ale autorităților publice locale) **alin. (1) lit. c) din legea nr. 435/2006**, care prevede: „Pentru autoritățile publice locale de nivelul întâi se stabilesc următoarele **domenii proprii de activitate: distribuirea apei potabile, construirea și întreținerea sistemelor de canalizare și de epurare a apelor utilizate și pluviale**”.

- **art.15 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 1402/2002**, care prevede: „Autoritățile administrației publice locale au față de operatori următoarele drepturi: să se pronunțe asupra tarifelor propuse de operator”.

4.3. La Art. I pct. 5 (*La Articolul 8: se completează cu alineatul (2¹)*) cu următorul cuprins:

„(2¹) Autoritățile administrației publice locale ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi cu un număr mai mare de 1000 de consumatori, asigură furnizarea/prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare prin intermediul unui operator/operator

regional titular de licență.”) menționăm că această normă urmează a fi reformulată, având în vedere că redacția actuală obligă APL de nivelul întâi să asigure furnizarea/prestarea serviciului, indiferent de faptul dacă:

furnizarea/prestarea serviciului nu este posibilă din punct de vedere tehnic;
furnizarea/prestarea serviciului nu este fezabilă din punct de vedere economic.

S-a putea ca ideea pe care a avut-o în vedere autorul proiectului să fi fost de fapt ca furnizarea/prestarea serviciului să fie asigurată de un operator/operator regional titular (anume) de licență. Formularea actuală este inacceptabilă, pentru că intră în coliziune cu normele legale, impune sarcini și competențe, fără a fi alocate resursele necesare (contravine art. 3 li. e) din Legea nr. 435/2006: „principiul corespunderii resurselor cu competențele, care presupune corespunderea resurselor financiare și materiale alocate autorităților publice locale cu volumul și natura competențelor ce le sînt atribuite pentru a asigura îndeplinirea eficientă a acestora” și art. 6 alin. (6) din aceeași lege: „Delegarea de competențe este efectivă doar din momentul în care a avut loc transferul resurselor financiare și materiale necesare și suficiente”.

4.4. La Art. I pct.12 (Articolul 13¹): se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Sistemele publice de alimentare cu apă și de canalizare sau componente ale acestora aflate în proprietatea publică a statului sînt bunuri de interes și folosință publică și aparțin, prin natura lor sau potrivit legii, domeniului public al statului, fiind supuse regimului juridic al proprietății publice în conformitate cu Legea nr.29/2018 privind delimitarea proprietății publice.”) este necesară excluderea alin. (1¹) propus de autorul proiectului și expunerea punctului 12 cu următorul cuprins:

Articolul 13¹ (Regimul juridic al sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare): alin. (2) lit. c) se completează cu cuvintele: „în conformitate cu Legea nr.29/2018 privind delimitarea proprietății publice”.

Menționăm, că art. 13¹ alin. (2) lit. c) prevede că:

„sistemele publice de alimentare cu apă și de canalizare sau părțile componente ale acestora, realizate în comun prin programe de investiții, aparțin domeniului public al statului sau al unităților administrativ-teritoriale și se înregistrează în patrimoniul acestora pe baza următoarelor criterii: bunurile construite în raza mai multor unități administrativ-teritoriale și/sau care deserveșc mai multe unități administrativ-teritoriale aparțin domeniului public al statului sau al unităților administrativ-teritoriale dacă aceste unități administrativ-teritoriale sînt situate în raioane/municipii diferite, apartenența acestora stabilindu-se prin decizia consiliilor raionale/municipale sau prin hotărîre de Guvern”.

În cazul în care se va menține redacția inițială a autorului proiectului, va fi posibilă/admisă o interpretare eronată că efectele Legii nr. 29/2018 se răsfrîng doar asupra bunurilor proprietate a statului.

4.5. La Art. I pct. 24 (*Alineatul (6) va avea următorul cuprins:*

„(6) *Licențele pentru furnizarea/prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare se eliberează pe un termen de 5 de ani. După expirarea termenului de valabilitate a licenței operatorul o poate prelungi în baza cererii depuse către Agenție.*”) **menționăm că este o anomalie faptul ca termenele contractelor de delegare a gestiunii sau de concesiune a serviciului public sunt de pînă la 49 de ani, iar licențele operatorilor doar de 5 ani. Propunem reexaminarea acestui aspect, în sensul ca licențele operatorilor să se reperfecteze automat după o anumită perioadă de activitate, dacă nu au existat încălcări grave din partea operatorului de natură să afecteze validitatea licenței/licențierii. În caz**

contrar, aceste relații contractuale și însăși activitatea operatorilor va fi supusă unui grad înalt de impreviziune, ceea ce va afecta sustenabilitatea furnizării.

4.6. Referitor la Art. I pct. 26, reiterăm că intră în coliziune cu normele legale specificate la pct. 4.1., necesitând revizuirea, următoarele norme ale proiectului:

„La articolul 35: alineatele (5) și (6) vor avea următorul cuprins:

(5) Cheltuielile de bază și tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă potabilă, apă tehnologică, pentru serviciul public de canalizare și de epurare a apelor uzate, pentru serviciul public de epurare a apelor uzate, pentru producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii, furnizate/prestate de titulari de licențe se determină de către operator în conformitate cu Metodologia de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și/sau de epurare a apelor uzate, **se aprobă de către Agenție** în modul stabilit și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. „(6) Agenția, în termen de până la 60 de zile calendaristice de la primirea de la operator a cererii de examinare și aprobare a tarifelor, însoțită de materialele care justifică nivelul acestora, va examina materialele prezentate și **va emite hotărârea privind aprobarea tarifelor.**”;

alineatele (15) – (17) vor avea următorul cuprins:

„(15) Tarifele pentru serviciile auxiliare furnizate de operatorii titulari de licențe, **se aprobă de Agenție**, bazându-se pe aceleași principii și proceduri ca și în cazul tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă potabilă, apă tehnologică, pentru serviciul public de canalizare și de epurare a apelor uzate și serviciul public de epurare a apelor uzate”.

Iar în alin.:

„se completează cu alineatul (3¹) și (5¹) cu următorul cuprins: (5¹) La fundamentarea tarifelor, operatorii pot să solicite o cotă corespunzătoare a pierderilor justificate de starea tehnică a sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare. Nivelul acestei cote se aprobă de către consiliul local al unității administrativ-teritoriale pe baza **pe baza** unui studiu în care este folosită metodologia Asociației Internaționale a Apei pentru identificarea, cuantificarea și reducerea apei care nu aduce venituri, cu prezentarea planului de investiții și evaluarea rentabilității proiectului)” **urmează a fi excluse cuvintele „pe baza” (care eronat se repetă).**

4.7. Referitor la Art. I pct. 29 (Se completează cu articolele 36² - 36⁴ cu următorul cuprins:

„Articolul 36². Dezvoltarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare și planurile de investiții

(3) Operatorul este obligat să prezinte Agenției, pentru examinare și aprobare, planul de dezvoltare elaborat și coordonat de **autoritatea administrației publice locale**. Agenția solicită operatorului să coordoneze cu autoritățile administrației publice locale modificarea planului de dezvoltare, inclusiv dacă acesta nu corespunde necesităților de investiții identificate în procesul de consultare.

(5) Planul de dezvoltare aprobat se publică pe pagina electronică a operatorului. Agenția monitorizează și evaluează punerea în aplicare a planului de dezvoltare aprobat. Anual, în funcție de necesitate sau la solicitarea Agenției, operatorul examinează oportunitatea modificării planului de dezvoltare și, după respectarea procedurii descrise în prezentul articol, prezintă spre aprobare Agenției planul de dezvoltare modificat coordonat cu **autoritatea administrației publice locale**), **pentru predictibilitate, se propune substituirea cuvintelor „autoritatea administrației” cu cuvintele „autoritatea executivă a administrației”.**

4.8. Referitor la Art. III (1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea termenului de 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova):

4.8.1. alin. (4) *Licențele acordate operatorilor în a căror arie de operare sunt mai puțin de 2000 de consumatori sunt valabile până la finele perioadei pentru care au fost acordate) menționăm că această normă contravine principiului prin care nu pot fi anulate „drepturile dobândite”. Propunem reexaminarea acestei norme, în sensul ca licențele operatorilor să se reperfecteze automat după o anumită perioadă de activitate, dacă nu au existat încălcări grave din partea operatorului de natură să afecteze validitatea licenței/licențierii. În caz contrar, aceste relații contractuale și însăși activitatea operatorilor va fi supusă unui grad înalt de impreviziune, ceea ce va afecta sustenabilitatea furnizării și implicit consumatorii, dar și autoritățile administrației publice locale.*

4.8.2. alin. (5) *Autoritățile administrației publice locale ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi cu un număr mai mare de 1000 de consumatori, în termen de 2 ani de la publicarea prezentei legi vor asigura prestarea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare prin intermediul unui operator/operator regional titular de licență). Această normă urmează a fi reformulată ținând cont de motivele și raționamentele expuse la pct. 4.3.*

În contextul celor expuse, pentru susținerea proiectului de lege, CALM solicită luarea în considerație a propunerilor și constatărilor menționate.

Cu respect,

**Directorul executiv CALM
FURDUI Viorel**

Ex. Igor Cristal, expert CALM
Tel:22-35-09